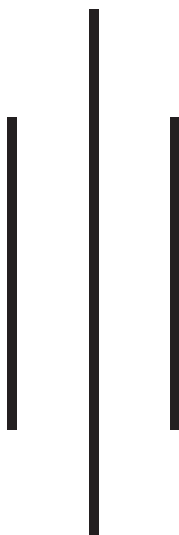

(उद्योगको प्रति)

दुग्ध उद्योग निरीक्षण पुस्तिका

Inspection Booklet for Dairy Industry

नेपाल सरकार

कृषि, भूमि व्यवस्था तथा सहकारी मन्त्रालय
खाद्य प्रविधि तथा गुण नियन्त्रण विभाग

क्षेत्रीय खाद्य प्रविधि तथा गुण नियन्त्रण कार्यालय
बिराटनगर, मोरङ

उद्योगको विवरण

१) उद्योगको नाम :

२) ठेगाना :

३) उद्योगपतिको नाम र ठेगाना :

४) उद्योगको जिम्मा लिने व्यक्ति :

५) उद्योगको किसिम

व्यक्तिगत ☐ साभेदारी ☐ सरकारी/अर्धसरकारी ☐

घरेलु ☐ मध्यम ☐ ठूला ☐

७) अनुज्ञा पत्र नम्बर र मिति :

८) उत्पादन क्षमता :

९) जम्मा कर्मचारी संख्या:

प्राविधिक कर्मचारी संख्या

प्रशासनिक कर्मचारी संख्या

१०) उत्पादनका किसिमहरु :

उत्पादित खाद्य पदार्थ:

उपभोग्य मिति

उद्योग अनुगमन / निरीक्षण गर्दा मुल्यांकनका आधारहरू :
(निरीक्षकले कार्यालय प्रतिको फारममा विवरण भरि मुल्यांकन गर्ने र अनुसूची १ मा निर्देशन/सुझाव दिने)

क) दूध संकलन र बिक्री वितरण :

दूध संकलन, ढुवानी तथा दुग्ध उद्योगमा दूध प्राप्त गर्ने प्रणाली

आफ्नै ☐ गार्डफार्म ☐

सोभै किसानबाट ☐ चिलिङ सेन्टर ☐

दूध राख्ने भाँडाको किसिम:

१) स्टील ☐

२) एल्मुनियम ☐

३) प्लाष्टिक ☐

४) अन्य ☐

अन्य भएमा विवरण उल्लेख गर्ने.....

दूध बजार व्यवस्थापन, ढुवानी तथा उत्पादन Recall प्रणाली

उत्पादित दूध तथा दुग्ध पदार्थ बजार पठाउँदाको अवस्था:

१) कोल्ड चेन भएको ☐ नभएको ☐

२) उत्पादन तथा बिक्री/वितरणको अभिलेख
भएको ☐ नभएको ☐

३) फिर्ता भएको दूध तथा दुग्ध पदार्थको प्रयोग

नष्ट गरिएको ☐ नगरिएको ☐

पुनःप्रयोग गरिएको ☐ नगरिएको ☐

पुनःप्रयोग भएमा प्रयोग गर्ने सम्बन्धी विवरण.....

ख) भवन तथा सुविधाहरू :

१) स्थान

वरपरको वातावरण सफा भएको ☐ नभएको ☐

कम्पाउण्ड वाल भएको ☐ नभएको ☐

उद्योग परिसर भित्र रुख/विरुवा लगाइएको ☐ नलगाइएको ☐

पुरुष तथा महिलालाई छुट्टा/छुट्टै शौचालयको व्यवस्था

भएको ☐ नभएको ☐

प्रशोधन तथा भण्डारण कक्षबाट शौचालयको दुरी.....

२) भित्ता, भुईँ, छत (सिलिङ्ग) को अवस्था

भित्तामा ५ फिटसम्म टायल लगाइएको ☐ नलगाइएको ☐

भित्ता र भुईँ सफा गर्न मिल्ने ☐ नमिल्ने ☐

भित्ता/भुईँ सफा गर्ने सम्बन्धी विवरण.....

छतको सरसफाई तथा व्यवस्थापन भएको ☐ नभएको ☐

३) भ्याल, ढोका

कुन सामग्रीले बनेको

मेटल ☐

काठ ☐

अन्य (विवरण उल्लेख गर्ने).....

आफै खुल्ने/बन्द हुने व्यवस्था भएको ☐ नभएको ☐

४) प्रकाशको व्यवस्था

पर्याप्त प्राकृतिक तथा कृतिम प्रकाशको व्यवस्था

भएको ☐ नभएको ☐

५) हावाको आवत जावत सम्बन्धी व्यवस्था

पर्याप्त प्राकृतिक तथा कृतिम हावाको उपलब्धता

भएको ☐ नभएको ☐

६) पानीको उपलब्धता

पानीको स्रोत

७) पानीको उपचार प्रणाली

पानीको उपचार गर्ने गरेको ☐ नगरेको ☐

पानीको उपचार सम्बन्धी विवरण.....

कर्मचारीलाई पिउने पानीको सहज व्यवस्था भएको ☐ नभएको ☐

८) पहिरन बदल्ने व्यवस्था

पहिरन बदल्ने कक्ष भएको ☐ नभएको ☐

पुरुष तथा महिलाको लागि छुट्टा/छुट्टै कक्षको व्यवस्था

भएको ☐ नभएको ☐

पहिरन बदल्ने कक्षमा Locker को व्यवस्था भएको ☐ नभएको ☐

Visitor को लागि पहिरनको व्यवस्था भएको ☐ नभएको ☐

९) शत्रुजीव नियन्त्रण सुविधा (Pest Control)

Pest Control प्रणाली व्यवस्थित भएको ☐ नभएको ☐

Pest Control प्रणाली सम्बन्धी विवरण.....

१०) ढल/नालाको व्यवस्था

CIP बाट निस्केको फोहोर पानीको व्यवस्थापन गर्ने

गरेको ☐ नगरेको ☐

Waste Water Treatment प्रणाली भएको ☐ नभएको ☐

Waste Water Treatment प्रणाली सम्बन्धी विवरण

.....

उद्योग नजिकै अन्य दुर्गन्ध फैलाउने किसिमका फर्महरु

भएको ☐ नभएको ☐

११) हातधुने सुविधा

बेसिन छ ☐ छैन ☐

साबुन (ठोस/तरल) छ ☐ छैन ☐

टावल/Hand dryer छ ☐ छैन ☐

हरेक section मा Chlorine पानीको व्यवस्था भएको ☐ नभएको ☐

१२) भण्डारण सुविधा

Cold room भएको ☐ नभएको ☐

Cold room को तापक्रम सम्बन्धी अभिलेख

राखिएको ☐ नराखिएको ☐

रसायनलाई छुट्टै व्यवस्थापन गरिएको ☐ नगरिएको ☐

१३) प्रयोगशालाको उचित व्यवस्थापन

प्रयोगशाला भएको ☐ नभएको ☐

प्रयोगशाला क्षेत्रफल पर्याप्त भएको ☐ नभएको ☐

प्रयोगशालामा भएको उपकरणहरु Calibrated भएको ☐ नभएको ☐

प्रयोगशालाको उपकरण सम्बन्धि विवरण.....

.....

१४) कामदारहरुलाई समय समयमा तालिमको व्यवस्था

भएको ☐ नभएको ☐

ग) सरसफाई तथा जीवाणु हनन् कृया (Hygiene and Sanitation)

१) प्रशोधन स्थल तथा भण्डारको सरसफाई भएको ☐ नभएको ☐

२) निरोगन वा जीवाणु हनन गर्न प्रयोग गरीने पदार्थहरु (Sanitizer Detergent)

CIP मा प्रयोग गरिने रसायनको विवरण तथा मात्रा.....

.....

Sanitizer र Detergent जस्ता रसायनिक पदार्थहरुलाई लेबल

गरिएको ☐ नगरिएको ☐

३) फोहोर मैला व्यवस्थापन

फोहोर/मैला व्यवस्थापन गर्न सकिएको ☐ नसकिएको ☐

फोहोर/मैला व्यवस्थापन विवरण.....

Waste Packaging Material व्यवस्थापन सम्बन्धी विवरण

घ) व्यक्तिगत सरसफाई:

१) स्वास्थ्य परीक्षण

बिरामी कामदार कार्यरत रहेको ☐ नरहेको ☐

बिरामी भएको अवस्थामा उपचार

आफैले गर्ने ☐

उद्योगबाट गरिने ☐

कामदारको स्वास्थ्य उपचार सम्बन्धी अभिलेख

राखिएको ☐ नराखिएको ☐

२) कर्मचारी/कामदारको सरसफाई

पञ्जा/एप्रोन/मास्क/बुट/हेयरनेट प्रयोग गर्ने गरेको ☐ नगरेको ☐

नङ काटेको ☐ नकाटेको ☐

गरगहना लगाएको ☐ नलगाएको ☐

चुरोट/खैनी/गुटका/च्वीड गम आदि प्रशोधन स्थलमा खाने

गरेको ☐ नगरेको ☐

पुरुष कामदारको हकमा केश काटेको ☐ नकाटेको ☐

महिला कामदारको हकमा कपाल डल्लो पारेको ☐ नपारेको ☐

कार्यस्थलमा होहल्ला गर्ने गरेको ☐ नगरेको ☐

३) दुर्घटना वा घाउ भएको खण्डमा गरिने व्यवस्था

FirstAid को सुविधा रहेको ☐ नरहेको ☐

आपतकालीन उपचार व्यवस्थापन रहेको ☐ नरहेको ☐

ङ) उत्पादन प्रकृया नियन्त्रण :

१) गुणस्तर नीति तथा गुणस्तर कार्यविधि (Quality Policy and Quality Manual)

भएको ☐ नभएको ☐

२) गुणस्तर परिक्षण विधिहरु :

क) कच्चा दूध :

प्यारामिटर	Yes/No	प्यारामिटर	Yes/No	प्यारामिटर	Yes/No
चिल्लो पदार्थ (Fat)		अम्लता (Acidity)		तापक्रम	
चिल्लो बाहेक ठोस पदार्थ (SNF)		अल्कोहल परीक्षण		पि.एच.	

ख) प्रशोधित दूध :

प्यारामिटर	Yes/No	प्यारामिटर	Yes/No	प्यारामिटर	Yes/No
चिल्लो पदार्थ (Fat)		अम्लता (Acidity)		कोलिफर्म परीक्षण	
चिल्लो बाहेक ठोस पदार्थ (SNF)		अल्कोहल परीक्षण		फोस्फेटेज परीक्षण	

३) उपकरण तथा प्रशोधन यन्त्रहरु :

उपकरणको कार्यक्षमता सम्बन्धी अभिलेख

राखेको ☐ नराखेको ☐

बिग्रेका उपकरणहरुको उचित व्यवस्थापन

भएको ☐ नभएको ☐

४) लेबलिङ तथा प्याकेजिङ

भएको ☐ नभएको ☐

५) प्रयोगशाला प्रतिवेदन तथा उत्पादन प्रक्रिया नियन्त्रण पारामिटरहरुको अभिलेख :

प्रयोगशाला विश्लेषण प्रतिवेदनको अभिलेख

राखेको ☐ नराखेको ☐

उत्पादन प्रकृया सम्बन्धी प्रतिवेदनको अभिलेख

राखेको ☐ नराखेको ☐

च) भण्डारण तथा वितरण व्यवस्थापन :

१) रसायन तथा डेटरजेन्ट भण्डारण प्रणाली भएको ☐ नभएको ☐

२) कच्चा पदार्थ विवरण :

कच्चा पदार्थ	श्रोत	परिमाण

३) दूध भण्डारण स्थान (टंकी) तथा क्षमता :

४) दूध भण्डारण तापक्रम

५) प्रशोधित दूध र दुग्ध उत्पादन भण्डारण

६) दुग्ध उत्पादनहरु वितरण प्रणाली

छ) समग्र मूल्यांकन :

उद्योगको आधिकारिक व्यक्ति	निरीक्षक
नाम:	नाम:
हस्ताक्षर:	हस्ताक्षर:
मिति:	मिति:

अनुसूची १
निरीक्षणका क्रममा दिईएका सुझाब एवं निर्देशन

सि.नं.	निरीक्षण मिति	निरीक्षकको नाम	उद्योग निरीक्षण गर्दाको अवस्था	निरीक्षणको क्रममा दिइएका निर्देशन/सुझाबहरु	निरीक्षकको हस्ताक्षर	उद्योगको आधिकारिक व्यक्तिको हस्ताक्षर	कैफियत

सि.नं.	निरीक्षण मिति	निरीक्षकको नाम	उद्योग निरीक्षण गर्दाको अवस्था	निरीक्षणको क्रममा देखिएका निर्देशान/सुझावहरु	निरीक्षकको हस्ताक्षर	उद्योगको आधिकारिक व्यक्तिको हस्ताक्षर	कैफियत

सि.नं.	निरीक्षण मिति	निरीक्षकको नाम	उद्योग निरीक्षण गर्दाको अवस्था	निरीक्षणको क्रममा देखिएका निर्देयान/सुझावहरु	निरीक्षकको हस्ताक्षर	उद्योगको अधिकारिक व्यक्तिको हस्ताक्षर	कैफियत

सि.नं.	निरीक्षण मिति	निरीक्षकको नाम	उद्योग निरीक्षण गर्दाको अवस्था	निरीक्षणको क्रममा विद्युतका निर्देशान/सुझावहरु	निरीक्षकको हस्ताक्षर	उद्योगको आधिकारिक व्यक्तिको हस्ताक्षर	कैफियत

सि.नं.	निरीक्षण मिति	निरीक्षकको नाम	उद्योग निरीक्षण गर्दाको अवस्था	निरीक्षणको क्रममा देखिएका निर्देयान/सुझावहरु	निरीक्षकको हस्ताक्षर	उद्योगको अधिकारिक व्यक्तिको हस्ताक्षर	कैफियत

सि.नं.	निरीक्षण मिति	निरीक्षकको नाम	उद्योग निरीक्षण गर्दाको अवस्था	निरीक्षणको क्रममा देखिएका निर्देशान/सुझावहरु	निरीक्षकको हस्ताक्षर	उद्योगको आधिकारिक व्यक्तिको हस्ताक्षर	कैफियत

सि.नं.	निरीक्षण मिति	निरीक्षकको नाम	उद्योग निरीक्षण गर्दाको अवस्था	निरीक्षणको क्रममा देखिएका निर्देयान/सुझावहरु	निरीक्षकको हस्ताक्षर	उद्योगको अधिकारिक व्यक्तिको हस्ताक्षर	कैफियत

सि.नं.	निरीक्षण मिति	निरीक्षकको नाम	उद्योग निरीक्षण गर्दाको अवस्था	निरीक्षणको क्रममा विद्यएका निर्देसन/सुझावहरु	निरीक्षकको हस्ताक्षर	उद्योगको आधिकारिक व्यक्तिको हस्ताक्षर	कैफियत

सि.नं.	निरीक्षण मिति	निरीक्षकको नाम	उद्योग निरीक्षण गर्दाको अवस्था	निरीक्षणको क्रममा देखिएका निर्देयान/सुझावहरु	निरीक्षकको हस्ताक्षर	उद्योगको अधिकारिक व्यक्तिको हस्ताक्षर	कैफियत

सि.नं.	निरीक्षण मिति	निरीक्षकको नाम	उद्योग निरीक्षण गर्दाको अवस्था	निरीक्षणको क्रममा देखिएका निर्देशान/सुझावहरु	निरीक्षकको हस्ताक्षर	उद्योगको आधिकारिक व्यक्तिको हस्ताक्षर	कैफियत

सि.नं.	निरीक्षण मिति	निरीक्षकको नाम	उद्योग निरीक्षण गर्दाको अवस्था	निरीक्षणको क्रममा देखिएका निर्देयान/सुझावहरु	निरीक्षकको हस्ताक्षर	उद्योगको अधिकारिक व्यक्तिको हस्ताक्षर	कैफियत

सि.नं.	निरीक्षण मिति	निरीक्षकको नाम	उद्योग निरीक्षण गर्दाको अवस्था	निरीक्षणको क्रममा विद्युतका निर्देशान/सुझावहरु	निरीक्षकको हस्ताक्षर	उद्योगको आधिकारिक व्यक्तिको हस्ताक्षर	कैफियत

अनुसूचि २
उत्पादन प्रक्रियाको क्रमबद्ध बिबरण
(Flow Sheet)

अनुसूचि २
उत्पादन प्रक्रियाको क्रमबद्ध बिबरण
(Flow Sheet)

अनुसूचि २
उत्पादन प्रक्रियाको क्रमबद्ध बिबरण
(Flow Sheet)

अनुसूचि २
उत्पादन प्रक्रियाको क्रमबद्ध बिबरण
(Flow Sheet)